

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- Que-1 Write a short-note (Any One) (10)
- (1) Ailing women entrepreneurship.
  - (2) Shift to a 'Mobile First' from an 'App only Path'
- Que-2 Answer the following questions in brief. (Any Five) (20)
- (1) How can India realize its potential of becoming a 'developed nation'?
  - (2) What is 'Ghar Wapsi' campaign?
  - (3) Why did the girl run away when she saw Kanti and gunmen?
  - (4) Write about the importance of urban agriculture.
  - (5) How do people use website and App for their purchases?
  - (6) What is SIDBI? Explain briefly its role in promoting ICT entrepreneurship.
  - (7) Who is Minnat Lalpuria Rao? What does she say about gender?
- Que-3 (A) Join the following sentences using appropriate conjunctions. (05)
- (1) He is a teacher. He is also a sportsman.
  - (2) She is handicapped. She has climbed up the Mt. Everest.
  - (3) The student was late. The student was punished.
  - (4) Walk quickly. You will miss the train.
  - (5) She bought some vegetables. She bought some fruits.
- Que-3 (B) Turn the following sentences into indirect speech. (10)
- (1) Sushma said to Sunil, "I have given you my books."
  - (2) "When do you go to college?" said Mr. Verma to the students.
  - (3) "Don't eat ice-cream", said the mother to the child.
  - (4) The visitor said, "What a beautiful bird!"
  - (5) "Good Morning", said my colleague to me.
  - (6) Priyank said, "I am going off-line from today, Raj."
  - (7) The host said to the guest, "Do you take tea?"
  - (8) The teacher said, "The earth revolves around the sun."
  - (9) The father said, "May God bless you!"
  - (10) The neighbour said to him "Let's clean our area."
- Que-3 (C) Use the following Phrasal verbs in the sentences. (05)
- (1) break down. (3) do away with. (5) look forward to.
  - (2) carry on. (4) flare up
- Que-4 (A) Write a letter to your younger sister living in a hostel advising her to stay away from mobile phone. (10)
- OR
- Que-4 (A) Write a letter to your friend inviting him to your sister's wedding, giving some information on wedding plan. (10)
- Que-4 (B) Write a letter to PSI of your city complaining against the anti-social activities near your residence. (10)
- OR
- Que-4 (B) Write a letter to the post-master of your city complaining against the irregularity and rudeness of the post-man of your area.

647510

BCM4pmeC0110

Seat No: _____

B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination

March/April- 2018

PRINCIPLES OF MACRO ECONOMICS - 2

Time: 2:30 Hours

Instructions:

Marks: 70

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ કુગાવાની સમાજનાં જુદાં જુદાં વર્ગો પર થતી અસરોની ચર્ચા કરો. (૨૦)
અથવા
વ્યાપાર ચક્રોનો અર્થ આપી વ્યાપાર ચક્રનાં તબક્કાઓ સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૨ આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર એટલે શું? આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર ઉદભવવાનાં કારણોની સમજૂતી આપો. (૨૦)
અથવા
લેણદેણની તુલા એટલે શું? લેણદેણની તુલામાં ખાધ ઉદભવવાનાં કારણોની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૩ વિદેશી વિનિમય દરનો અર્થ આપી સમખરીદશક્તિનાં સિદ્ધાંત દ્વારા તેનું નિર્ધારણ ઉદાહરણની મદદથી (૧૫)
સમજાવો.
અથવા
કુગાવાનાં વિવિધ કારણોની ઊડાણપૂર્વક ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૪ વિશ્વવેપાર સંગઠનનો ઉદભવ-ઉદ્દેશ્યો અને વિશ્વવેપાર સંગઠનની બેઠકો વિષે સમજૂતી આપો. (WTO) (૧૫)
અથવા
એશિયન વિકાસ બેંકનાં કાર્યો જણાવો.

English Version

- Que-1 Discuss the effects of inflation on different sections of the society. (20)
OR
Give the meaning of business cycle. Explain the stages of business cycle.
- Que-2 What is international trade? Explain the reasons for the emergence of International trade. (20)
OR
What is the balance of Payment? Discuss reasons of deficit created in the balance of Payment.
- Que-3 Give the meaning of foreign exchange rate. Explain it with illustration and how it is determined by Purchasing Power Parity theory. (15)
OR
Discuss in detail different Causes of inflation.
- Que-4 Explain in detail the origin, objectives and meetings of World Trade Organization (WTO). (15)
OR
Explain the functions of the Asian Development Bank.

*****

Time: 2:30 Hours

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

Marks: 70

પ્રશ્ન-૧ સંજય લિમિટેડ અને જયેશ લિમિટેડે પોતાનાં ધંધાઓનું સંયોજન કરી એક મલેશ લિમિટેડ નામની કંપની રચવાનું નક્કી કર્યું. તા.૩૧ માર્ચમાર્ચ, ૨૦૧૭નાં રોજ બન્ને કંપનીઓનાં પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ હતો. (૨૦)

ધ સંજય લિમિટેડ

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
શેરમૂડી રૂ.૧૦૦નો એક એવા ૪૦૦૦ ઇક્વિટી શેર.	૪,૦૦,૦૦૦	જમીન અને મકાન	૮૦,૦૦૦
લેણદારો	૧,૦૦,૦૦૦	યંત્રો	૧,૨૦,૦૦૦
ભાડું ચુકવવાનું બાકી	૨૦૦૦	સ્ટોક	૪૦,૦૦૦
		દેવાદારો	૧,૪૦,૦૦૦
		રોકડ	૨૨,૦૦૦
		નફા નુકશાન ખાતે	૧,૦૦,૦૦૦
	૫,૦૨,૦૦૦		૫,૦૨,૦૦૦

ધ જયેશ લિમિટેડ

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
શેરમૂડી રૂ.૧૦૦નો એક એવા ૬૦૦૦ ઇ.શેર	૬,૦૦,૦૦૦	પાઘડી	૫૦,૦૦૦
અનામત ભંડોળ	૧,૦૦,૦૦૦	જમીન અને મકાન	૩,૦૦,૦૦૦
ડિવિડન્ડ સમતુલા ભંડોળ	૫૦,૦૦૦	યંત્રો	૨,૫૦,૦૦૦
નફા નુકશાન ખાતું	૮૦,૦૦૦	સ્ટોક	૧,૦૦,૦૦૦
લેણદારો	૭૪,૦૦૦	દેવાદારો	૨,૦૦,૦૦૦
		અગાઉથી ચૂકવેલ વીમો	૪૦૦૦
	૮,૦૪,૦૦૦		૮,૦૪,૦૦૦

નવી કંપની બન્ને કંપનીઓને ખરીદકિંમત પેટે પોતાનો રૂ.૧૦૦નો એક એવા ઇક્વિટી શેર આપે છે.

સંજય લિમિટેડનાં ચોપડામાં જરૂરી આમનોંધ લખો અને જરૂરી ખાતાં તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૧ A લિ. અને B લિ.નું સંયોજન તા.૩૧/૦૩/૨૦૧૭નાં રોજ કરવામાં આવે છે. આ માટે A લિ. B લિ.નો ધંધો લઈ લે છે, આ તારીખે બન્ને કંપનીઓનાં પાકા સરવૈયાં નીચે મુજબ છે.

૩૧/૦૩/૨૦૧૭નાં રોજનાં પાકા સરવૈયાં

જવાબદારીઓ	A લિ. રૂ.	B લિ. રૂ.	મિલકતો	A લિ. રૂ.	B લિ. રૂ.
ઇક્વિટી શેરમૂડી (દરેક શેર રૂ.૧૦નો)	૨૦,૦૦,૦૦૦	૧૨,૦૦,૦૦૦	જમીન અને મકાન	૧૦,૦૦,૦૦૦	૬,૨૦,૦૦૦
૧૨%ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી (દરેક શેર રૂ.૧૦૦)	૮,૮૦,૦૦૦	૬,૮૦,૦૦૦	પ્લાન્ટ અને યંત્રો	૧૩,૦૦,૦૦૦	૬,૮૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૨,૦૦,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦	ફર્નિચર	૨,૩૦,૦૦૦	૧,૪૦,૦૦૦
નિકાસ નફાનું અનામત	૧,૨૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦	રોકાણો	૨,૮૦,૦૦૦	૨,૦૦,૦૦૦
રોકાણ વખતર અનામત	-	૪૦,૦૦૦	સ્ટોક	૫,૦૦,૦૦૦	૩,૮૦,૦૦૦
નફા-નુકશાન ખાતું	૩,૦૦,૦૦૦	૨,૦૦,૦૦૦	દેવાદારો	૩,૬૦,૦૦૦	૪,૧૨,૦૦૦
૧૪%નાં ડિબેન્ચર દરેક રૂ.૧૦૦નો	૨,૦૦,૦૦૦	૧,૪૦,૦૦૦	રોકડ અને બેંક	૨,૮૦,૦૦૦	૨,૦૮,૦૦૦
લેણદારો	૧,૮૦,૦૦૦	૧,૪૦,૦૦૦			
અન્ડ ચાલું દેવા	૮૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦			
	૩૮,૬૦,૦૦૦	૨૬,૪૦,૦૦૦		૩૮,૬૦,૦૦૦	૨૬,૪૦,૦૦૦

A લિ એ B લિ.નો ધંધો તા.૧લી એપ્રિલ, ૨૦૧૭નાં રોજ લઈ લીધો. A લિ એ ખરીદ કિંમત નીચે મુજબ ચુકવી.
(૧) રૂ.૧૦નો એક એવા ૧,૪૦,૦૦૦ ઇક્વિટી શેર, B લિ.નાં ઇક્વિટી શેર હોલ્ડરો માટે આપ્યા.(૨) B લિ.નાં પ્રેફરન્સ શેર હોલ્ડરોને ૧૦% પ્રિમિયમ નાણાં ચુકવવા રૂ.૧૦૦નો એક એવા ૧૪%નાં પ્રેફરન્સ શેર આપ્યા.(૩) B લિ.નાં ડિબેન્ચરોને A લિ.નાં ડેટા સાંખ્યાનાં ડિબેન્ચરોમાં ફેરવી નાખ્યા.(૪) B લિ.નાં કાનૂની અનામતો હતું બે વર્ષ સુધી રાખવા જરૂરી છે.

A લિ.નું પાકું સરવૈયું નીચેના બે કિસ્સાઓમાં બનાવો.

(A) જો સંયોજન વિલીનીકરણ સ્વરૂપનું હોય તો,

(B) જો સંયોજન ખરીદી સ્વરૂપનું હોય તો,

પ્રશ્ન-૨ મુંબઈનાં શ્રી દિનેશ કંપની લિ. પોતાનો ધંધો રાજકોટનાં શ્રી કિષ્ના કંપની લિ.ને તા.૩૧મી માર્ચ, ૨૦૧૭નાં રોજ વેચે છે. તે તેનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું.

પાકું સરવૈયું.

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
શેરમૂડી ૪૦૦૦ શેર (દરેક રૂ.૧૦૦નો)	૪,૦૦,૦૦૦	પરચુરણ મિલકતો	૭,૦૦,૦૦૦
અનામત ભંડોળ	૧,૪૦,૦૦૦	રોકડ	૧,૦૦,૦૦૦
ડિબેન્ચર	૨,૦૦,૦૦૦		
લેણદારો	૬૦,૦૦૦		
	૮,૦૦,૦૦૦		૮,૦૦,૦૦૦

શ્રી કિષ્ના કંપની લિમિટેડે મિલકતો (રોકડ સિવાયની) ૧૦% ઓછી કિંમતે લેવાનું તથા લેણદારો અને ડિબેન્ચરોની જવાબદારી લેવાનું કબૂલ રાખ્યું. ખરીદ કિંમત પેટે રૂ.૧૦૦નો એક તેવા ૩૦૦૦ શેર ૧૦% નાં પ્રિમિયમ અને બાકી રકમ રોકડમાં કંપનીએ વિક્રિયેશન ખર્ચ રૂ.૬૦૦૦ થયો.

કંપનીનાં ચોપડામાં જરૂરી ખાતા તૈયાર કરો અને શ્રી કિષ્ના કંપનીનાં ચોપડામાં જરૂરી આમનોંધો લખો.

અથવા

પ્રશ્ન-૨ તા.૩૧/૦૩/૨૦૧૭નાં રોજનું સુરેશ લિમિટેડનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
૮%નાં ૪૦૦૦ પ્રેફ-શેર દરેક શેર રૂ.૧૦૦નો એક એવા	૪,૦૦,૦૦૦	પાઘડી	૧,૬૦,૦૦૦
૧૨,૦૦૦ ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ.૧૦૦નો એક એવા	૧૨,૦૦,૦૦૦	મકાન	૧૦,૦૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૧,૦૦,૦૦૦	યંત્રો	૫,૦૦,૦૦૦
નફા-નુકશાન ખાતું	૮૦,૦૦૦	રોકાણો	૨,૦૦,૦૦૦
૧૦%નાં ડિબેન્ચર	૩,૦૦,૦૦૦	સ્ટોક	૧,૪૦,૦૦૦
લેણદારો	૧,૨૦,૦૦૦	દેવાદારો	૫૦,૦૦૦
		ડિબેન્ચર બેન્ક સિલક	૫૦,૦૦૦
		ડિબેન્ચર વટાવ	૨૦,૦૦૦
		પ્રાથમિક ખર્ચો	૮૦,૦૦૦
	૨૨,૦૦,૦૦૦		૨૨,૦૦,૦૦૦

તા.૧/૦૪/૨૦૧૭નાં રોજ સુનિલ લિમિટેડે સુરેશ લિમિટેડને નીચેની શરતોએ સમાવેશ કરવાનું ઠરાવ્યું.

- (૧) સુનિલ લિમિટેડે રોકડ, બેન્ક સિલક તથા રોકાણો સિવાયની બધી દ્રશ્ય મિલકતો લીધી. લેણદારો પણ લીધા. (૨) ઇક્વિટી શેરહોલ્ડરોને સુરેશ લિમિટેડનાં ધારણ કરેલા એક શેરનાં બદલામાં સુનિલ લિમિટેડનાં રૂ.૧૦નો એક એવા પાંચ ઇક્વિટી શેરદીઠ રૂ.૧૨ની બજાર કિંમતે આપવાનાં છે. વિક્રિયેશન ખર્ચ રૂ.૧૪,૦૦૦ થયો છે. જે સુનિલ કંપનીએ ચુકવવાનાં (૩) પ્રેફરન્સ શેર હોલ્ડરોને સુરેશ લિમિટેડમાં ધારણ કરેલા એક શેરનાં બદલામાં સુનિલ લિમિટેડનાં રૂ.૧૦નો એક એવા ૮ ઇક્વિટી શેર, શેરદીઠ રૂ.૧૨ની બજાર કિંમતે આપવાનાં છે.(૪) રોકાણો રૂ.૧,૬૪,૦૦૦માં વેચ્યા. (૫) ડિબેન્ચર હોલ્ડરોને સુનિલ લિમિટેડનાં ૧૦%નાં ડિબેન્ચરો એવી રીતે આપવાનાં હતા કે જેથી તેમને ૨૦% પ્રિમિયમ અનામતની જોગવાઈ કરવાની છે.

(A) સુરેશ લિમિટેડનાં ચોપડામાં નીચેનાં ખાતા તૈયાર કરો.

(૧) માલ મિલકત નિકાલ ખાતું. (૨) પ્રેફ-શેર હોલ્ડરોનું ખાતું. (૩) ઇક્વિટી શેર હોલ્ડરોનું ખાતું. (૪) બેન્ક ખાતું.

(B) સુનિલ લિમિટેડનાં ચોપડામાં પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
શેરમૂલી- દરેક રૂ.૧નો એવા ૧,૫૦,૦૦૦ ૬%નાં ક્યુમ્યુ-લેટિવ પ્રેફરન્સ શેર પુરા ભરાયેલા	૧,૫૦,૦૦૦	પરચુરણ મિલકતો	૩,૧૪,૦૦૦
દરેક રૂ.૧નો એવા ૨,૦૦,૦૦૦ ઓર્ડિનરી શેર પુરા ભરાયેલા	૨,૦૦,૦૦૦	નફા નુકશાન ખાતું	૧,૦૪,૦૦૦
૫%નાં ડિબેન્ચર	૪૦,૦૦૦		
કચડેલું વ્યાજ	૪,૦૦૦		
પરચુરણ લેણદારો	૨૪,૦૦૦		
	૪,૧૮,૦૦૦		૪,૧૮,૦૦૦

પ્રેફરન્સ શેર પર છેલ્લા બે વર્ષનું ડિવિડન્ડ ચુકવ્યું નથી. એમ ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે બાકી મિલકતો ખરીદી લેવા "S" લિમિટેડ નામની એક નવી કંપની સ્થાપવી. નવી કંપનીની મૂડી દરેક રૂ.૧નો એવા ઓર્ડિનરી શેરની બનેલી છે. નીચેની યોજના યોગ્ય રીતે મંજૂર થઈ.

(૧) નવી કંપનીનાં શેર જુની કંપનીનાં શેરનાં બદલામાં નીચેનાં ધોરણે આપવા.

(A) ઓર્ડિનરી શેર હોલ્ડરોને તેમના પાંચ શેરનાં બદલામાં નવો એક શેર આપવો.

(B) પ્રેફરન્સ શેર હોલ્ડરોને પાંચ શેરનાં બદલામાં નવા ત્રણ શેર આપવા અને તેમના બાકી પ્રેફરન્સ ડિવિડન્ડનાં બદલામાં દર ૨૫ દરે એક નવો અર્ધો શેર આપવો.

(૨) નવી કંપની ડિબેન્ચર હોલ્ડરોને એમની નીકળતી મુદ્દલ રકમ ચુકવી દેશે અને વ્યાજની રકમ તેમણે છોડી દેવી.

(૩) નવી કંપની બાકીનાં લેણદારોને તેમના દાવાની રકમનાં ૨૫% રોકડ ચુકવશે અને પછી જે બાકી નીકળશે તેની અર્ધી રકમ માટે નવી કંપનીનાં શેર આપશે.

કુડ્યાનું ખર્ચ નવી કંપની ભોગવે છે. આ યોજનાને કારણે કોઈ અપૂર્ણાંક શેર ઉદ્ભવ્યો નથી. એમ માનીને તમારે જુની કંપનીનાં ચોપડા બંધ કરવાનાં છે. આ પુનઃરચનાને કારણે દરેક પ્રકારનાં શેર હોલ્ડરોને કેટલી ખોટ ભોગવવી પડે તે તમારે દર્શાવવાનું છે.

અથવા

"H" લિમિટેડનું તા.૩૧/૦૩/૨૦૧૭નાં રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે પ્રમાણે છે.

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
શેરમૂલી- ૮%ના ૨૦,૦૦૦ ક્યુ.પ્રેફ. શેર દરેક રૂ.૧૦ નો પુરા ભરાયેલા એક એવા	૨,૦૦,૦૦૦	પાઘડી	૨,૦૦,૦૦૦
રૂ.૧૦૦નો એક એવા ૪૦૦૦ ઇક્વિટી શેર	૪,૦૦,૦૦૦	મકાન	૧,૮૦,૦૦૦
અનામત ભંડોળ	૧,૦૦,૦૦૦	સંચા-યંત્રો	૩,૦૦,૦૦૦
નફા-નુકશાન ખાતું	૬૦,૦૦૦	દેવાદારો ૧,૦૪,૦૦૦ બાદ ધાલખાધ અનામત -૪,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦
૬%નાં ડિબેન્ચર	૧,૬૦,૦૦૦	લેણી હૂંડી	૨૦,૦૦૦
લેણદારો	૮૦,૦૦૦	બેન્ક સિલક	૮૦,૦૦૦
		પ્રાથમિક ખર્ચ	૧૦,૦૦૦
	૧૦,૦૦,૦૦૦		૧૦,૦૦,૦૦૦

તા.૧/૦૪/૨૦૧૭થી H લિમિટેડનો ધંધો (બેન્ક સિલક સિવાય) લઈ લેવા "K" લિમિટેડની રચના કરવામાં આવી. શરતો

નીચે પ્રમાણે છે.

(૧) જુની કંપનીનાં દરેક ૮ ક્યુ.પ્રેફ. શેરનાં બદલામાં નવી કંપનીનો રૂ.૧૦૦નો એક એવો ૧ ઇક્વિટી શેર પુરેપુરો ભરપાઈ થયેલો આપવો.

(૨) જુની કંપનીનાં ૫ ઇક્વિટી શેરનાં બદલામાં નવી કંપનીનાં ૪ ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ.૧૦૦નાં પુરેપુરા ભરપાઈ થયેલા આપવા.

(૩) જુની કંપનીનાં ડિબેન્ચર હોલ્ડરોને નવી કંપનીનાં ૭%નાં એટલા ડિબેન્ચર આપવા કે જેથી તેમને ૫% પ્રિમિયમ મળે.

(૪) વિસર્જન ખર્ચ રૂ.૬,૦૦૦ થયો, જે નવી કંપનીએ ભોગવવાનું સ્વીકાર્યું છે. તેનાં નાણાં રોકડા ચુકવાશે.

(૫) લેણીહૂંડીઓ નવી કંપનીએ લેવી નહિ. લેણીહૂંડીનાં રૂ.૧૬,૦૦૦ ઉપજાયા.

ઉપરની વિગતો પરથી "H" લિમિટેડનાં ચોપડા બંધ કરવા જરૂરી ખાતાં તેવાર કરો.

પ્રશ્ન-૪

રમેશ લિમિટેડ તા.૩૧/૦૩/૨૦૧૭નાં રોજ સ્વેચ્છિક ફડચામાં ગઈ તે તારીખે નવી પરિસ્થિતિ નીચે મુજબ હતી.

	રૂ.
શેરમૂડી:- રૂ.૧૦૦નો એક એવા ૫,૦૦૦ ઇક્વિટી શેર	૫,૦૦,૦૦૦
રૂ.૧૦૦નો એક એવા ૨,૦૦૦ પ્રેફરન્સ શેર	૨,૦૦,૦૦૦
સંપૂર્ણ સલામત લેણદારો (જમીનગીરીનાં રૂ.૨,૪૦,૦૦૦ ઉપજ્યા)	૨,૧૦,૦૦૦
ત્રણ માસનો પગાર (૬ કારકુનોનો)	૭,૦૦૦
છેલ્લા ૧૨ મહિનાનો ૫ મજૂરોનો પગાર	૩૦,૦૦૦
ઈન્કમેટેક્સ અને સ્થાનિક વેરા	૩૫,૦૦૦
બિન સલામત લેણદારો	૮,૩૪,૦૦૦
તરતો બોજ પરાવતા ડિબેન્ચર	૧૪,૦૦,૦૦૦
વિસર્જન ખર્ચ	૨૫,૦૦૦
લિક્વિડેટરનું મહેનતાણું	૫૦,૦૦૦

મિલકતોનાં રૂ.૨૮,૪૧,૦૦૦ ઉપજ્યા, જેમાં સંપૂર્ણ સલામત લેણદારોએ ઉપજવેલ રકમનો સમાવેશ થાય છે.

ઈન્કમેટેક્સમાં રૂ.૫,૦૦૦ની આકારણી તા.૩૧/૦૩/૨૦૧૬નાં રોજ થયેલી હતી.

લિક્વિડેટરનું છેવટનું હિસાબી પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૪

ABC લિમિટેડ તા.૩૦/૦૬/૨૦૧૭નાં રોજ ફડચામાં ગઈ ત્યારે તેનું સરવૈયું નીચે પ્રમાણે હતું.

જવાબદારીઓ	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
૬૦૦૦ ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ.૧૦૦નો પૂર્ણ ભરપાઈ	૬,૦૦,૦૦૦	પાઘડી	૫૦,૦૦૦
નફા-નુકશાન ખાતું	૬,૦૦૦	જમીન-મકાન	૪,૨૦,૦૦૦
૮%નાં ડિબેન્ચર	૧,૦૦,૦૦૦	યંત્રો	૩,૩૦,૦૦૦
ડિબેન્ચર પર બાકી વ્યાજ	૮,૦૦૦	ફર્નિચર	૬,૦૦૦
પ્રોવિડન્ડ ફંડ	૬,૦૦૦	સ્ટોક	૩,૪૦,૦૦૦
લેણદારો	૪,૭૩,૦૦૦	દેવાદારો	૫૦,૦૦૦
ત્રણ કારકુનોનો બે માસનો પગાર	૨૭,૦૦૦	રોકડ	૨૪,૦૦૦
	૧૨,૨૦,૦૦૦		૧૨,૨૦,૦૦૦

અન્ય માહિતી:-

- (૧) ડિબેન્ચર હોલ્ડરોને તા.૩૧મી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૭નાં રોજ ચુકવવામાં આવ્યા. (૨) વિસર્જન ખર્ચ રૂ.૨,૦૦૦ થયે છે. (૩) લિક્વિડેટરનું મહેનતાણું તેણે ઉપજવેલ રકમ પર ૨% લેખે, ઓરિનરી શેર હોલ્ડરોને વહેંચેલી રકમ પર ૧૦% લેખે અને પસંગદીનાં લેણદારો પર ૪% લેખે ગણવાનું છે. (૪) મિલકતોનાં નીચે પ્રમાણે ઉપજ્યા:-

જમીન-મકાન	રૂ.૩,૦૦,૦૦૦	સ્ટોક	રૂ.૩,૧૦,૦૦૦
યંત્રો	રૂ.૩,૪૨,૦૦૦	ફર્નિચર	રૂ.૮,૦૦૦
દેવાદારો			રૂ.૪૬,૦૦૦

લિક્વિડેટરનું છેવટનું પત્રક બનાવો.

English Version

Que-1

Sanjay Ltd. and Jayesh Ltd. decided to amalgamate of business A new company called Mahesh Ltd. was formed to take over the business of both the companies. The Balance sheets of the two amalgamating companies as on 31st March, 2017 were as follows. (20)

The Sanjay Ltd.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share capital: 4000 Equity shares of Rs.100 Each.	4,00,000	Land and Building	80,000
Creditors	1,00,000	Machinery	1,20,000
Outstanding Rent	2,000	Stock	40,000
		Debtors	1,40,000
		Cash	22,000
		Profit and Loss Account	1,00,000
	5,02,000		5,02,000

The Jayesh Ltd.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share Capital: 6000 Equity shares of Rs.100 each.	6,00,000	Goodwill	50,000
Reserve fund	1,00,000	Land and Building	3,00,000
Dividend Equalization fund	50,000	Machinery	2,50,000
Profit & Loss Account	80,000	Stock	1,00,000
Creditors	74,000	Debtors	2,00,000
		Prepaid Insurance	4,000
	9,04,000		9,04,000

The New Company Issues Its Equity shares of Rs.100 each In Payment of Purchase Price.

You are Requested to prepare necessary Ledger of the Sanjay Ltd.

OR

Que-1

A Ltd. and B Ltd. decided to amalgamate on 31-3-2017, for which A Ltd. takes over the business of B Ltd. Their balance sheets on that date were as follows.

Balance Sheets as on 31-3-2017

Liabilities	A Ltd. Rs.	B. Ltd. Rs.	Assets	A Ltd. Rs.	B. Ltd. Rs.
Equity shares of Rs.10 each	20,00,000	12,00,000	Land and Building	10,00,000	6,20,000
12% Pref. shares of Rs.100 each.	8,80,000	6,80,000	Plant and machinery	13,00,000	6,80,000
General Reserve	2,00,000	1,00,000	Furniture	2,30,000	1,40,000
Export profit Reserve	1,20,000	80,000	Investments	2,80,000	2,00,000
Investment Allowance Reserve	-	40,000	Stock	5,00,000	3,80,000
Profit & Loss A/c.	3,00,000	2,00,000	Debtors	3,60,000	4,12,000
14% Debentures of Rs.100 each	2,00,000	1,40,000	Cash and Bank	2,90,000	2,08,000
Creditors	1,80,000	1,40,000			
other current Liabilities	80,000	60,000			
	39,60,000	26,40,000		39,60,000	26,40,000

A Ltd. took over the business of B Ltd. on 1st April, 2017.

A Ltd. Paid the purchase price as follows.

(1) 1,40,000 equity shares of Rs.10 each fully paid to equity share holders of B Ltd. (2) 14% preference shares of Rs.100 each to make payment to preference share holders of B Ltd. at a premium of 10%. (3) Debentures of B Ltd. were converted Into equal number of debentures of A Ltd. (4) The statutory Reserves of B Ltd. are still to be Retained for two more years. Prepare balance sheet of A Ltd. In following two cases.

(A) If the amalgamation Is in the mature of merger.

(B) It the amalgamation Is in the mature of purchase.

Que-2

Shri Krishna Co. Ltd. of Rajkot absorbs the business of Shri Dinesh Co. Ltd. of Mumbai on 31st March, 2017, when the balance sheet of the latter disclosed the following position.

Balance Sheet

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share Capital: 4000 shares of Rs.100 each	4,00,000	Sundry Assets	7,00,000
General Reserve	1,40,000	Cash	1,00,000
Debentures	2,00,000		
Creditors	60,000		
	8,00,000		8,00,000

Shri Krishna Co. Ltd. agrees to take over assets (except cash) at a discount of 10% and also take over the Liabilities In Respect of debentures and creditors.

Purchase price Is to be discharged by Issue of 3000 shares of Rs.100 each to be valued at a premium of 10% and the balance In cash. Liquidation expenses amounted to Rs.6000.

Show necessary Ledger Accounts In the book of Shri Dinesh Co. and pass necessary journal entries In the books of Shri Krishna Co.

OR

Que-2

The following Is the Balance Sheet of Suresh Ltd. as on 31st March, 2017.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
8% 4000 pref. shares of Rs.100 each	4,00,000	Goodwill	1,60,000
12000 Equity shares of Rs.100 each	12,00,000	Building	10,00,000
General Reserve	1,00,000	Machineries	5,00,000
Profit & Loss A/c.	80,000	Investments	2,00,000
10% Debentures	3,00,000	Stock	1,40,000
Creditors	1,20,000	Debtors	50,000
		Cash and bank balance	50,000
		Discount on Debentures	20,000
		Preliminary Expenses	80,000
	22,00,000		22,00,000

on 1st April, 2017, Sunil Ltd. absorbed Suresh Ltd. with the following conditions.

- (1) Sunil Ltd. took over the tangible assets except cash, bank balance and Investments. It also took over creditors.
- (2) The Equity shareholders of Suresh Ltd. were to be allotted five Equity shares of Sunil Ltd. of Rs.10 cash at a market price of Rs.12 per share for every share held by Equity share holder. Liquidation expenses Rs.14,000 were to be net by Sunil company.
- (3) The preference shareholders of Suresh Ltd. were to be allotted eight Equity shares of Sunil Ltd. of Rs.10 each at a market price of Rs.12 per share, for every share held by pref. share holder.
- (4) Investments were sold for Rs.1,64,000.
- (5) The debenture holders of Suresh Ltd. were to be allotted 10% debentures of Sunil Ltd. In such a way that debenture holders get 20% premium.
- (6) Sunil Ltd. tool stock at Rs. 1,24,000, machineries at 4,20,000 and provision for doubtful debts equal to 5% on debtors.

(A) Show the following accounts In the book of Suresh Ltd.

1. Realization A/c.
2. Equity share holders A/c.
3. Prf. share holders A/c.
4. Bank A/c.

(B) Prepare Balance Sheet In the books of Sunil Ltd.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share Capital: 1,50,000 6% Cumulative preference shares of Rs.1 each fully paid.	1,50,000	Sundry Assets	3,14,000
2,00,000 Equity shares of Rs.1 each fully paid.	2,00,000	Profit & Loss Account	1,04,000
5% Debentures 40,000			
+Accrued Interest 4,000	44,000		
Sundry Creditors	24,000		
	4,18,000		4,18,000

No dividend has been paid on the preference shares for the post two years. It is proposed that a new company "S" Ltd. be formed to take over the whole of the Assets. The capital of the new company to consist of Equity shares of Rs.1 each.

The following scheme has been duly adopted and sanctioned.

- (1) Shares in the new company to be Issued In exchange for shares of the old company on the following basis.
  - (A) Equity share holders to Receive on new share for every five shares held by them.
  - (B) preference share holders to Receive three new shares for every five shares held and a further one-half new of the arrears of preference Dividend.
- (2) The Debenture holders to be paid by the new company the amount due to them In Respect of principal and to waive any claim for arrears of Interest.
- (3) The other creditors to be paid 25% of their claims by the new company In cash and to be allotted shares In the new company to the extent one-half of the balance.

You are Requested to close the books of the old company assuming that the cost of winding up Is to be borne by the new company and that on fractional holding Results from the scheme. your answer should show the losses sustained by each class of shareholders by Reconstruction.

OR

You are given the following Balance Sheet of "H" Limited as on 31-3-2017.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share Capital: 20,000 8% cum. pref. shares of Rs.10 each fully paid.	2,00,000	Good Will	2,00,000
4000 Equity shares of Rs.100 each.	4,00,000	Buildings	1,80,000
General Reserve	1,00,000	Plant & Machinery	3,00,000
Profit & Loss A/c.	60,000	Debtors 1,04,000	1,00,000
		Less	
		B.D. Reserve -4000	
6% Debentures	1,60,000	Bills Receivable	20,000
Creditors	80,000	Bank Balance	90,000
		Preliminary Expenses	10,000
	10,00,000		10,00,000

A new Company "K" Limited was formed 1-4-2017 to take over the business of "H" Limited except Bank balance.

The following terms were agreed upon.

- (1) One Equity share of Rs.100 each fully paid In the new company to be Issued for every 8 cum. pref. share In the old company.
- (2) 4 Equity shares of Rs.100 each fully paid In the new company to be Issued for every 5 Equity shares In the old company.

- (3) The debenture holders of the old company to be Issued sufficient 7% Debentures of the new company to give them a premium of 5%.
- (4) Expenses of Liquidation which amounted of Rs.6,000 are to be borne by the new company and paid for cash.
- (5) Bills Receivable are not taken over by the new company and Rs.16,000 was Realised from these bills. You are Required to prepare necessary Ledger accounts to close the books of "H" Limited.

Que-4 The Position of Ramesh Limited was as under on 31-3-2017 when It was. taken Into voluntary Liquidation.

	Rs.
Share Capital : 5,000 Equity shares of Rs.100 each.	5,00,000
2,000 preference shares of Rs.100 each	2,00,000
Fully secured creditors (securities Realised Rs.2,40,000)	2,10,000
3 Month's salaries (of 6 clerks)	7,000
5 workmen's salaries for Last 12 months	30,000
Income-tax and Local Rates	35,000
Unsecured creditors	8,34,000
Debentures having floating charges	14,00,000
Liquidation Expenses	25,000
Liquidator's remuneration	50,000

Assets Realised Rs.28,41,000 Including the Securities In the hands of fully secured creditors.

Income-Tax Included Rs.5,000 assessed on 31-3-2016.

Prepare Liquidator's final statement of Accounts.

OR

Que-4 ABC Limited went Into voluntary Liquidation on 30-6-2017. when Its balance sheet was as under.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
6,000 Equity shares of Rs.100 each fully paid.	6,00,000	Good Will	50,000
Profit & Loss A/c.	6,000	Land and Buildings	4,20,000
8% Debentures	1,00,000	Machinery	3,30,000
outstanding Interest on Debentures.	8,000	Furniture	6,000
Provident fund	6,000	Stock	3,40,000
Creditors	4,73,000	Debtors	50,000
Two month's salary of three clerks	27,000	Cash Balance	24,000
	12,20,000		12,20,000

Other Information:

- (1) Debenture holders were paid on 31st December 2017. (2) Liquidation expenses amounted to Rs.2,000
 (3) The Liquidator's Remuneration Is 2% of the amount Realised by him and 4% on the amount paid to preference creditors and 10% on amount distributed to the equity share holders.(4) The assets Realised as follows.

Land and Building	Rs.3,00,000
Machinery	Rs.3,42,000
Stock	Rs.3,10,000
Furniture	Rs.8,000
Debtors	Rs.46,000

Prepare the Liquidator's Account.

*****

BCM4cstC0310
B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April- 2018
COST ACCOUNTING - 2

Seat No: 402254

Time: 2:30 Hours

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

Marks: 70

પ્રશ્ન-૧

નીચેની માહિતી સોનલ લી.નાં ચોપડેથી ૩૧મી માર્ચ ૨૦૧૭નાં રોજ પુરા થતાં વર્ષ માટે આપવામાં આવેલ છે.

(૨૦)

કાચા માલનો શરૂઆતનો સ્ટોક	રૂ.૩૩,૦૦૦/-	ચંપો પર ઘસારો	રૂ.૨,૪૦૦/-
કાચા માલનો આખર સ્ટોક	રૂ.૫૪,૦૦૦/-	ફર્નિચર પર ઘસારો	રૂ.૩૦૦/-
કાચા માલની ખરીદી	રૂ.૧,૨૪,૫૦૦/-	કાર્યાલય પગાર	રૂ.૩,૩૦૦/-
આવક માલ અંગે વાહન ખર્ચ	રૂ.૬,૭૫૦/-	અન્ય ખર્ચ (કારખાનું)	રૂ.૮,૦૦૦/-
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	રૂ.૧,૦૮,૦૦૦/-	અન્ય ખર્ચ (કાર્યાલય)	રૂ.૧,૫૦૦/-
પરોક્ષ મજૂરી	રૂ. ૨૧,૦૦૦/-	વેચાણ અંગેનો ખર્ચ	રૂ.૬,૩૦૦/-
પ્રત્યક્ષ ખર્ચ	રૂ. ૨૪,૦૦૦/-	મેનેજરનું મહેનતાણું	રૂ.૨૭૦૦૦/-
કારખાના ભાડું	રૂ.૧૦,૫૦૦/-	(કારખાનાનું રૂ.૭૫૦૦, કાર્યાલયનાં રૂ.૧૦,૫૦૦, વેચાણ વિભાગનાં રૂ.૮,૦૦૦)	
કાર્યાલય ભાડું	રૂ.૧,૮૦૦/-	જવક માલનો વાહન ખર્ચ	રૂ.૧,૮૦૦/-
સેલ્સમેનનો પગાર	રૂ.૩,૬૦૦/-	આવક વેરો	રૂ.૧૮૦૦૦/-
પરોક્ષ માલસામગ્રી	રૂ.૬૦૦/-	વેચાણ	રૂ.૩,૮૦,૦૦૦/-

ઉપરની માહિતી પરથી પડતરનું પત્રક બનાવો અને શોધો.

(૧) પ્રાથમિક પડતર (૨) કારખાના પડતર (૩) ઉત્પાદન પડતર (૪) વેચાણ પડતર (૫) નફો.

અથવા

પ્રશ્ન-૧

કારખાનાની નોંધમાંથી એક વસ્તુ સંબંધી મેળવવામાં આવેલી નીચેની માહિતી પરથી પડતરનું પત્રક તૈયાર કરો. એકમદીઠ નફો પણ નક્કી કરો.

કાચા માલની ખરીદી	રૂ.૧,૧૫,૦૦૦/-	આખરનો કાચામાલનો સ્ટોક	રૂ.૨૦,૦૦૦/-
આવકમાલનું ગાડાભાડું	રૂ.૪,૦૦૦/-	આખરનો તૈયાર માલનો સ્ટોક ૫૦૦૦ એકમો	
સીધી મજૂરી	રૂ.૮૬,૦૦૦/-	શરૂઆતનો અર્ધ તૈયાર માલ	રૂ.૫૦૦૦/-
યાંત્રિક કામના ક્લાકો ૧૦,૦૦૦ ક્લાકો		આખરનો અર્ધ તૈયાર માલ	રૂ.૧૫૦૦૦/-
યાંત્રિક ક્લાક દર ક્લાક દીઠ	રૂ.૪/-		
કાચા માલનો શરૂનો સ્ટોક	રૂ.૨૫,૦૦૦/-	ઓફિસ પરોક્ષ ખર્ચો કારખાનાની પડતરનાં ૪%	
શરૂઆતનો તૈયાર માલનો સ્ટોક (૪૦૦૦ એકમો)	રૂ.૪૦,૦૦૦/-	વેચાણ વિતરણ ખર્ચ એકમ દીઠ રૂ.૧/-	
		વેચાણ	રૂ.૩,૦૦,૦૦૦/-
		વર્ષ દરમિયાન ઉત્પાદન-૨૬૦૦૦ એકમો.	

પ્રશ્ન-૨

અ લી.ની એકમદીઠ પડતરની માહિતી નીચે મુજબ છે.

(૨૦)

પ્રત્યક્ષ માલસામાન રૂ.૧૮૦, પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ.૧૦૦, કારખાનાનાં શિરોપરી ખર્ચો મજૂરીનાં ૬૦%, ઓફિસ શિરોપરી ખર્ચો રૂ.૪૦, વેચાણનાં શિરોપરી ખર્ચો રૂ.૩૦.

કંપનીનું નફા-નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે.

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
શરૂઆતનો સ્ટોક (તૈયાર માલ ૨૦૦ એકમો)	૭૬,૦૦૦	વેચાણ	૮,૦૦,૦૦૦
માલસામાનનાં ખર્ચો	૨,૭૦,૦૦૦	આખર સ્ટોક (તૈયાર માલ ૧૦૦ એકમો)	૩૫,૦૦૦
મજૂરી	૧,૫૦,૦૦૦	વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ	૫,૦૦૦
કારખાના ખર્ચો	૧,૦૦,૦૦૦		
ઓફિસ ખર્ચો	૫૫,૦૦૦		

વેચાણ ખર્ચા	૪૫,૦૦૦		
માંડી વાળેલ પ્રા.ખર્ચા	૧૪,૦૦૦		
ચોખ્ખો નફો	૧,૩૦,૦૦૦		
	૮,૪૦,૦૦૦		૮,૪૦,૦૦૦

પડતરનાં લિસાબોમાં માલસામાન અને મજૂરી તેની ખરેખર પડતર કિંમતે દર્શાવવામાં આવે છે. પડતરનાં લિસાબોમાં તૈયાર માલ શરૂઆતનાં સ્ટોકની કિંમત નાણાકીય લિસાબોમાં દર્શાવેલ કિંમત પ્રમાણે લેવાની છે, જ્યારે તૈયાર માલનો આખર સ્ટોક વર્ષ દરમિયાન ઉત્પાદિત એકમો પૈકીનો છે.

પડતર પત્રક અને મેળવણી પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૨ એક કારખાનું અ અને બ એમ બે પ્રકારની વસ્તુઓ બનાવે છે. માલસામાન અને મજૂરીનો ખર્ચ નીચે મુજબ છે.

અ રૂ. બ રૂ.

માલસામાન (એકમ દીઠ) ૧૨=૫૦ ૭=૫૦

પ્રત્યક્ષ મજૂરી (એકમ દીઠ) ૧૦=૦૦ ૬=૦૦

કારખાનાનો ખર્ચ મજૂરીનાં ૧૦૦% છે અને ઓફિસ ખર્ચ કારખાનાની પડતર પર ૨૫% છે.

અ નાં ૨૦૦ એકમો અને બ નાં ૫૦૦ એકમો બનાવ્યા હતા અને દરેક અનુક્રમે રૂ.૫૦ અને રૂ.૩૦ની કિંમતે વેચવામાં આવ્યા હતા. શરૂઆતનો કે આખરનો કોઈ સ્ટોક નથી.

જો કારખાનાનો ખરેખરો ખર્ચ રૂ.૪,૮૦૦ અને ઓફિસ ખર્ચ રૂ.૪,૨૦૦ થયો હોય તો પડતર અને નાણાકીય લિસાબોમાં દર્શાવવામાં આવેલ પરિણામનું મેળવણી પત્રક તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-૩ એક કારખાનામાં x નાં ઉત્પાદનમાં આડપેદાશ y અને z નું ઉત્પાદન થાય છે. સંયુક્ત ખર્ચા નીચે મુજબ છે.

માલ સામગ્રી રૂ. ૧૦,૦૦૦/-

મજૂરી રૂ. ૨,૦૦૦/-

શિરોપરી ખર્ચા રૂ. ૮,૦૦૦/-

રૂ. ૨૦,૦૦૦/-

અલગ ખર્ચા નીચે મુજબ છે.

	x રૂ.	y રૂ.	z રૂ.
માલ સામગ્રી	૧,૫૦૦	૧,૩૦૦	૧,૦૦૦
મજૂરી	૨૦૦	૧૫૦	૧૦૦
શિરોપરી ખર્ચા	૮૦૦	૫૫૦	૪૦૦
	૨,૫૦૦	૨,૦૦૦	૧,૫૦૦
વેચાણ કિંમત	૩૦,૦૦૦	૨૪,૦૦૦	૨૦,૦૦૦
વેચાણ કિંમત પર નફાનાં ટકા	૩૦%	૨૫%	૨૦%

સંયુક્ત ખર્ચાની વહેંચણી દર્શાવતું પત્રક જરૂરી ધારણા કરી બનાવો.

અથવા

પ્રશ્ન-૩ વિજય લિમિટેડની એક વસ્તુનું ઉત્પાદન ત્રણ પ્રક્રિયાઓમાંથી પસાર થાય છે. અને ત્યારબાદ તેને તૈયાર માલનાં માલનાં સ્ટોક ખાતે લઈ જવામાં આવે છે. તા.૩૧-૩-૨૦૧૭નાં રોજ પુરા થતાં એક માસ દરમિયાન પ્રક્રિયા-૧માં ૪૦૦૦ એકમો, એકમદીઠ રૂ.૬૦ ભાવે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા.

અન્ય માહિતી નીચે મુજબ છે.

વિગત	પ્રક્રિયા-૧	પ્રક્રિયા-૨	પ્રક્રિયા-૩
પરચુરાણ માલ સામગ્રી	રૂ. ૨૦,૮૦૦	રૂ. ૧૫,૮૪૦	રૂ. ૨૭,૧૨૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	રૂ. ૧૮,૦૦૦	રૂ. ૨૮,૦૦૦	રૂ. ૪૦,૦૦૦
ઉત્પાદનનાં પરોક્ષ ખર્ચા	રૂ. ૧૪,૦૦૦	રૂ. ૨૦,૦૦૦	રૂ. ૩૨,૦૦૦
ખરેખર ઉત્પાદન (એકમોમાં)	રૂ. ૩,૮૦૦	રૂ. ૩,૩૬૦	રૂ. ૩,૦૦૦
સામાન્ય બગાડ (દાખલ એકમનાં ટકા)	૫%	૧૦%	૧૫%
બગાડની એકમ દીઠ વેચાણ કિંમત	રૂ. ૪	રૂ. ૮	રૂ. ૧૦

ઉપરની માહિતી પરથી પ્રક્રિયાઓનાં ખાતા તૈયાર કરો અને દરેક પ્રક્રિયાની એકમદીઠ પડતર કિંમત શોધો તેમજ અસામાન્ય બગાડ અસામાન્ય વધારાનાં ખાતા પણ બનાવો.

- Que-3 Product x yields by-product y and z the joint expenses of manufacture are as under. (15)
Materials	10,000/-
Labour	2,000/-
Overhead Expenses	<u>8,000/-</u>
	20,000/-

Separate expenses are as under.

	x Rs.	y Rs.	z Rs.
Materials	1500	1300	1000
Labour	200	150	100
Overhead Expenses	800	550	400
	<u>2500</u>	<u>2000</u>	<u>1500</u>
Selling Price	30,000	24,000	20,000
Estimated Expenses	30%	25%	20%

Show how would you allocate joint expenses of production.

OR

- Que-3 The production of a product of Vijay Ltd. passes through three processes and then it is transferred to finished stock, 4000 units were introduced in process-1 at the rate of Rs.6 during the month ended on 31-3-2017. Other information is as under.

Particulars	Process-1	Process-2	Process-3
Sundry Materials	20,800/-	15,840/-	27,120/-
Direct wages	18,000/-	28,000/-	40,000/-
Manufacturing Overheads	14,000/-	20,000/-	32,000/-
Actual output (in units)	38,00/-	3,360/-	3,000/-
Normal wastage (percentage of input)	5%	10%	15%
Sales value of wastage per unit	Rs.4	Rs.8	Rs.10

From the above information, prepare process Accounts and find out cost per unit of each process. prepare Abnormal wastage or Abnormal Gain Accounts also.

- Que-4 The following records are taken from "Hit Engineering works Ltd.

Materials	Rs.5000	Fixed factory overheads	Rs.2,000
Direct wages	Rs.3,500	Variable factory overheads	Rs.2,500
Machine hours	Rs.3,000	Administration overheads	Rs.2,600

(15)

Factory overheads are absorbed on the basis of machine hours and administrative overheads are absorbed as a percentage of work cost. The company has received an order of a job. The following particulars are available in respect of the job.

Materials Rs.750, Wages Rs.350, Machine hours 300, Prepare Job order cost sheet.

OR

- Que-4 From the records of a manufacturing company, the following budgeted details are available.

Direct Materials	Direct wages	Rs.1,99,000
Machine shop (12000 hours)		Rs.63000
Assembly shop (10000 hours)		<u>Rs.48000</u>
Works overheads	Machine shop	Rs.88,200
	Assembly shop	<u>Rs.51,800</u>
Administrative overheads		Rs.90,000
Selling overheads		Rs.81,000
Distribution overheads		Rs.62,100

Assuming that the company follows absorption method of costing, you are required to
(A) Prepare a schedule of overhead rates from the figures available stating the basis of overhead recovery rates used under the given circumstances.
(B) Work out a cost Estimate for following job based on overhead so computed.

Direct Material   A 25 kg.   at Rs. 16=80 per kg.
                              B 15 kg.   at Rs.20=00 per kg.
Direct Labour   Machine shop 30 hours
                              Assembly shop 42 hours.

*****

BCM4ilpC0410   Seat No: _____
B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April- 2018
INCOME TAX LAW AND PRACTICE - 2

Time: 2:30 Hours

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

Marks: 70

પ્રશ્ન-૧ શ્રી પ્રસાંત લાલજીએ તા.૩૧મી માર્ચ, ૨૦૧૭નાં રોજ પુરા થતાં વર્ષ માટેનું નફા-નુકશાન ખાતું નીચે પ્રમાણે તૈયાર કર્યું છે. (૨૦)

ઉધાર		નફા-નુકશાન ખાતું		જમા
વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.	
સામાન્ય ખર્ચ	૬૫,૦૦૦	કાર્યો નફો: (વેપારનો)	૨૪,૩૨,૦૦૦	
ઘાલખાધ	૨,૦૦૦	વટાવ તથા કમિશન	૬,૦૦૦	
ઘાલખાધ અનામત	૫,૦૦૦	મકાન ભાડાની આવક	૨૭,૦૦૦	
કરવેરાની જોગવાઈ	૫૭,૦૦૦	પોસ્ટ ઓફિસ બચત ખાતાનું વ્યાજ	૩,૦૦૦	
આવકવેરો	૧,૮૫,૦૦૦	ઘાલખાધ પરત	૧૬,૦૦૦	
વિમા પ્રીમિયમ	૧૧,૦૦૦	શેર વેચાણનો નફો (નેટ)	૭૫,૦૦૦	
મોટરકાર ખર્ચ (ઘસારા સિવાય)	૧,૦૫,૦૦૦	યંત્ર વેચાણનો નફો (ઉપજ રૂ. ૧૦,૦૦૦)	૧,૦૦૦	
મૂલ્યવૃદ્ધિ કર (VAT)	૫૫,૦૦૦			
સ્ટાફનો પગાર	૧૦,૮૫,૦૦૦			
કાનૂની ખર્ચ	૪,૦૦૦			
માન્ય ધર્માદા ટ્રસ્ટને દાન	૬,૦૦૦			
ચોખ્ખો નફો	૯,૮૦,૦૦૦			
	૨૫,૬૦,૦૦૦			૨૫,૬૦,૦૦૦

વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે.

- (૧) વિમા પ્રીમિયમમાં રૂ.૩,૦૦૦ તબીબી વિમા પ્રીમિયમ તથા રૂ.૨,૦૦૦ જીવન વિમા પ્રીમિયમનાં છે.
- (૨) ઘાલખાધ પરતની રકમ પૈકી ૨૫% રકમ ત્રણ(૩) વર્ષ અગાઉ નામંજૂર કરેલ ઘાલખાધ પૈકીની છે.
- (૩) મોટરકારનાં ૧/૨ વપરાશ અંગત હેતુ માટે થાય છે. તા.૧-૪-૨૦૧૬નાં રોજ મોટરકારની ઘસારા બાદ કિંમત રૂ.૨,૫૦,૦૦૦ હતી. (ઘસારાનો દર ૧૫%).

આકારણી વર્ષ: ૨૦૧૭-૧૮ માટે તેમની ધંધાની કુલ કરપાત્ર આવકની અને તેના પરનાં આવકવેરાની ગણતરી કરો. કલમ ૮૦-C હેઠળ કુલ ગ્રોસ આવકમાંથી કપાતને પાત્ર રકમો અંગે મજરે મળતી કપાતની ગણતરી કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૧ ડો. પ્રત્યુશ જોષીનું તા.૩૧મી માર્ચ, ૨૦૧૭નાં રોજ પુરા થતાં વર્ષનું આવક-જવક ખાતું નીચે મુજબ છે.

ઉધાર		આવક-જવક ખાતું		જમા
આવક	રકમ રૂ.	જવક	રકમ રૂ.	
બાકી આગળ લાવ્યા (૧-૪-૨૦૧૬)	૭,૨૦,૦૦૦	દવાખાનાનું ભાડું	૩,૬૦,૦૦૦	
વિઝીટ ફી	૫,૬૦,૦૦૦	સ્ટાફ પગાર	૪,૦૦,૦૦૦	
કન્સલ્ટેશન ફી	૩,૨૦,૦૦૦	કન્સલ્ટીંગ રૂમનું ભાડું અને વેરા	૬૦,૦૦૦	
દવાનું વેચાણ	૧,૮૦,૦૦૦	વીજળી ખર્ચ	૩૦,૦૦૦	
ઓપરેશન ચિપેટરનાં ભાડાની આવક	૧,૨૦,૦૦૦	તબીબી પુસ્તકોની ખરીદી	૫૦,૦૦૦	
ડિવિડન્ડ	૮૦,૦૦૦	વાઢકાપનાં સાધનોની ખરીદી	૯૦,૦૦૦	
ટ્રેઝરી સેવિંગ્સ સર્ટિ.નું વ્યાજ	૨૦,૦૦૦	મોટરકાર ખર્ચ	૧,૫૦,૦૦૦	

વાહકાપનાં સાધનોનું વેચાણ	૮૦,૦૦૦	ઓડિટ ફી	
		દિવાલખી ખર્ચ	૨૦,૦૦૦
		દવાની ખરીદી	૨૫,૦૦૦
		મેડિકલ એસોસિએશનની સભ્ય ફી	૨,૧૦,૦૦૦
		બાકી આગઈ લઈ ગયા	૬,૦૦૦
	૨૦,૮૦,૦૦૦		૬,૭૮,૦૦૦
			૨૦,૮૦,૦૦૦

વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે.

(૧) તેમને રૂ. ૨,૧૦,૦૦૦ એક દર્દીને ઉત્તમ તબીબી સારવાર આપવાની કદરૂપે મળેલા છે, જેની ચોપડે નોંધ કરેલી નથી.

(૨) મોટરકારનો ૧/૩ ખર્ચ મંધાકીય હેતુ માટે છે.

(૩) આવકવેરા ખાતાએ મોટરકાર પર ૧/૩ મંધાકીય ઉપયોગ અંગે મળવાપાત્ર ધસારો રૂ. ૬૦,૦૦૦ માન્ય ગણેલ છે.

(૪) દવાનો શરૂનો સ્ટોક રૂ. ૮૦,૦૦૦ અને આખરનો સ્ટોક રૂ. ૧,૬૦,૦૦૦ છે.

(૫) વાહકાપનાં સાધનો પર મળવાપાત્ર ધસારાનો દર ૨૫% છે. ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતિએ વાહકાપનાં સાધનોની શરૂઆતની બાકી રૂ. ૨,૪૦,૦૦૦ હતી.

(૬) સ્ટાફ પગારમાં પત્નીનાં પગાર રૂ. ૭૦,૦૦૦નો સમાવેશ થઈ ગયો છે. પત્ની લાયકાત ધરાવતી નથી.

આકારણી વર્ષ: ૨૦૧૭-૧૮ માટે વ્યવસાયની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો. તેના પરનાં આવકવેરાની ગણતરી પણ કરાવો.
પ્રશ્ન-૨ નીચે આપેલ માહિતી પરથી ડો. નુપાર ગોહેલનું આકારણી વર્ષ: ૨૦૧૭-૧૮નાં કરપાત્ર મૂડી નફાની તથા તેનાં પરનાં આવકવેરાની ગણતરી કરો. નાણાકીય વર્ષ: ૨૦૧૬-૧૭નો સૂચક આંક (૧, ૧૨૫) છે.

ક્રમ	ખરીદ તારીખ	વેચાણ કિંમત રૂ.	ફેરબદલી ખર્ચ રૂ.	ખરીદ કિંમત રૂ.	મિલકત	સૂચક આંક
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭
૧	૧/૦૧/૧૯૬૮	૪૨,૦૩,૦૦૦	૨૩,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦	અંગત રહેઠાણનું મકાન	૧૦૦
૨	૧/૦૬/૨૦૦૫	૪,૬૦,૦૦૦	-	૧,૫૮,૦૪૦	આર.લી.નાં શેર	૪૯૭
૩	૧/૦૩/૧૯૯૪	૨,૫૨,૮૦૦	૪,૦૦૦	૭૩,૨૦૦	એ. લી. નાં શેર	૨૪૪
૪	૧/૦૮/૧૯૮૫	૩૪,૪૮,૧૦૦	૧૧,૦૦૦	૩,૮૮,૦૦૦	અવેરાત	૧૩૩
૫	૧/૦૧/૨૦૧૬	-	-	૭,૬૫,૦૦૦	અંગત રહેઠાણનું મકાન (નવું).	-

નાણાકીય વર્ષ: ૨૦૧૬-૧૭નો સૂચક આંક (૧, ૧૨૫) છે.

અંગત રહેઠાણનું મકાન અને અવેરાત તા. ૧૫/૦૩/૨૦૧૭નાં રોજ વેચેલ છે. વેચેલ અંગત રહેઠાણનાં મકાનની તા. ૧/૦૪/૧૯૮૫ રોજની બજાર કિંમત રૂ. ૩,૩૦,૦૦૦ હતી. તા. ૧/૧૧/૨૦૧૬નાં રોજ બન્ને કંપનીઓનાં વેચેલ શેરો સિક્યુરિટીઝ ટ્રાન્ઝેક્શન એક્ટ (STT)ને પાત્ર છે. તા. ૧/૦૪/૧૯૮૫નાં રોજનો સૂચક આંક ૧૦૦ હતો.

અથવા

પ્રશ્ન-૨ શ્રીમતી અનુપ્રિયા બોમની તા. ૩૧/૦૩/૨૦૧૭નાં રોજ પુરા થતાં વર્ષ દરમિયાન તેમની આવકની નીચે આપેલી વિગતો પરથી આકારણી વર્ષ: ૨૦૧૭-૧૮ માટે 'મૂડીનફા'ની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરી અને તેના પરનાં આવકવેરાની ગણતરી કરવાનું જણાવે છે.

તા. ૧૫/૦૬/૨૦૧૬નાં રોજ એકલવ્ય લી.નાં ૧,૧૦૦ શેરો શેર દીઠ રૂ. ૬૦૦નાં ભાવે વેચ્યા હતા. જે અંગે શેર દીઠ રૂ. ૨,૫૦૦ દલાલી ચૂકવી છે. વેચેલ શેરોને લગતી વિગત નીચે મુજબ છે.

(૧) તા. ૧૫/૦૧/૧૯૭૮નાં રોજ ૩૦૦ મૂળ શેરોની ખરીદી શેર દીઠ રૂ. ૨૦નાં ભાવે કરી હતી.

(૨) તા. ૧૫/૦૪/૧૯૮૦નાં રોજ એકલવ્ય લી.ને ૧ શેર ૨ શેરના (૧:૨) પ્રમાણમાં ૬૦૦ બોનસ શેર ફાળવેલા હતા.

(૩) તા. ૧/૦૪/૧૯૮૧નાં રોજ શેરોની વાજબી બજાર કિંમત શેર દીઠ રૂ. ૩૦ હતી.

(૪) તા. ૧/૧૧/૨૦૧૫નાં રોજ એકલવ્ય લી. એ ૨ શેર ૧ શેરનાં (૨:૧) પ્રમાણમાં ૪૫૦ બોનસ શેરો ફાળવેલા હતા.

(૫) તા. ૧૫/૬/૨૦૧૬નાં રોજ વેચેલા શેરોમાં ૩૦૦ મૂળ શેરોનો પ્રથમ વખત મળેલા ૬૦૦ બોનસ શેરોનો અને બીજી વખત ૫૦૦ બોનસ શેરોનો સમાવેશ થાય છે. વેચેલા શેરો સિક્યુરિટીઝ ટ્રાન્ઝેક્શન એક્ટ (STT)ને પાત્ર નથી.

સૂચક આંક: ૧૯૮૧-૮૨: ૧૦૦ અને ૨૦૧૬-૧૭: ૧, ૧૨૫

પ્રશ્ન-૩ (અ) નીચે આપેલી માહિતી પરથી શ્રી મહાકાલેશ્વર મંત્રીની આકારણી વર્ષ: ૨૦૧૭-૧૮ માટે અન્ય સાધનોની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો અને તેના પરનાં આવકવેરાની ગણતરી દર્શાવો. (૧૦)

(૧)	સંચાલક તરીકેની ફી	૩.૨,૦૦,૦૦૦
(૨)	ભૂતાનમાં આવેલી ખેતીની જમીનની આવક.	૩.૨,૫૦,૦૦૦
(૩)	જમીન ભાડું	૩.૮૦,૦૦૦
(૪)	પોસ્ટ ઓફિસ સેવિંગ્સ ડિપોઝિટ પરનું વ્યાજ	૩.૧,૦૦,૦૦૦
(૫)	મકાનનાં પેટા ભાડૂત પાસેથી મળેલું ભાડું (આ મકાનનું ભાડું રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦ ચૂકવેલ હતું તેમજ ભાડું ઉપરાયણ/વચુલવા માટે રૂ. ૩,૦૦૦નો ખર્ચ થયો હતો.)	૩.૨,૩૦,૦૦૦
(૬)	ઘોડાદોડમાં જીતેલી રકમ (નેટ) (ટી.ડી.એસ.: ૩૦%)	૩.૧,૧૨,૦૦૦
(૭)	૩.૨,૫૦,૦૦૦નાં ૮%નાં મ્યુનિસિપલ ડિબેન્ચર્સ (ટી.ડી.એસ.: ૨૦%)	

વ્યાજ વસુલવા માટે રૂ. ૧,૦૦૦ બેંક કમિશન અને ઘોડાદોડમાં જીતેલી રકમ મેળવવા માટે રૂ. ૨,૫૦૦નો ખર્ચ થયો હતો.

પ્રશ્ન-૩ (બ) નોંધ લખો: આવકનું ગ્રોસિંગ અપ કરવાની પ્રક્રિયા

અથવા

(૦૫)

પ્રશ્ન-૩ (અ) નીચે આપેલી માહિતી પરથી શ્રી જોહરી વિન્ડોનું આકારણી વર્ષ: ૨૦૧૭-૧૮ માટે અન્ય સાધનોની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો અને તેના પર (જો લાગું પડતું હોય તો) આવકવેરાની ગણતરી દર્શાવો.

- (૧) રૂ. ૪,૦૦,૦૦૦નાં ૧૦%નાં કૃષ્ણ લી.નાં ડિબેન્ચર.
- (૨) રૂ. ૪,૦૦,૦૦૦નાં ૧૦%નાં ગોપાલ લી.નાં ડિબેન્ચર (ટી.ડી.એસ. ૧૦%)
- (૩) રૂ. ૪,૦૦,૦૦૦નાં ૧૦%નાં મોહન લી.નાં કરમુક્ત ડિબેન્ચર.
- (૪) રૂ. ૪,૦૦,૦૦૦નાં ૧૦%નાં શ્યામ લી.નાં કરમુક્ત ડિબેન્ચર. (ટી.ડી.એસ. ૨૦%)
- (૫) કરમુક્ત ડિબેન્ચરનું વ્યાજ રૂ. ૩૦,૦૦૦.
- (૬) કરમુક્ત ડિબેન્ચરનું વ્યાજ રૂ. ૩૦,૦૦૦ (ટી.ડી.એસ. ૨૦%)

કરમુક્ત ડિબેન્ચરનું વ્યાજ વસુલવા માટે તેમણે રૂ. ૫,૦૦૦ બેંક કમિશન ચૂકવેલ હતું, અને ડિબેન્ચર ખરીદવા લીધેલી લોન પર રૂ. ૭,૦૦૦ વ્યાજ ચૂકવેલ હતું.

પ્રશ્ન-૩ (બ) નોંધ લખો: સંપૂર્ણ કરમુક્ત જમીનગીરીઓની યાદી.

પ્રશ્ન-૪ ટૂંકનોંધ લખો: (કોઈપણ ત્રણ)

(૨૫)

- (૧) આવકવેરા અધિકારી. (I.T.O)
- (૨) એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ.
- (૩) પ્રાપ્તિ સ્થાનેથી આવકવેરાની કપાત. (T.D.S.)
- (૪) ચૂકવવા પાત્ર અને વસુલવા પાત્ર વ્યાજ.
- (૫) આવકનું પત્રક. (I.T.R.)
- (૬) કાયમી ખાતા નંબર. (PAN)

અથવા

પ્રશ્ન-૪ ટૂંકનોંધ લખો: (કોઈપણ ત્રણ)

- (૧) પ્રત્યક્ષ કરવેરાનું મધ્યસ્થ મંડળ (CBDT)ની ભૂમિકા.
- (૨) સમાધાન પંચ: હેતુઓ અને સત્તાઓ.
- (૩) અગાઉથી ચૂકવવાનો આવકવેરો. (Advance Tax)
- (૪) કમિશનર ઓફ ઇન્કમેટેક્સ (આવકવેરા આયુક્ત).
- (૫) આકારણી અને સ્વયં આકારણી.
- (૬) ભારતીય આવકવેરા વિભાગનું વ્યવસ્થાતંત્ર.

*****

English Version

Que-1 Shri Prashant Lalji has prepared the following Profit and Loss Account for the year ending March, 2017.

Debit		Profit And Loss Account		Credit
Particulars	Amount Rs.	Particulars	Amount Rs.	
To General Expenses	65,000	By Gross Profit (Trade)	24,32,000	
To Bad-Debts	2,000	By Discount and Commission)	6,000	
To Bad-Debts Reserve	5,000	By House Rent Income	27,000	
To Provision for Taxation	57,000	By Interest on Post Office Saving Account.	3,000	
To Income Tax	1,85,000	By Bad-Debts Recovered	16,000	
To Insurance Premium.	11,000	By Surplus on Sale of Shares (Net)	75,000	
To Motar-Car Expenses (Except Depreciation)	1,05,000	By Profit on sale of Machinery. (Sold for Rs.10,000)	1,000	
To Value Added Tax	55,000			
To Staff Salary	10,85,000			
To Legal Charges	4,000			
To Donation to approved charitable trust	6,000			
To Net Profit	9,80,000			
	25,60,000		25,60,000	

Additional Information is as follows:-

- (1) Insurance premium includes Rs.3,000 being Mediclaim Insurance and Rs.2,000 being L Insurance Premium.
- (2) 25% of the amount of Bad Debts recovered relates to the amount of bad debts not allow before three (3) year.
- (3) $\frac{1}{2}$ use of Motor-Car is for personal purposes and the written Down value of the Motor-Car on Dt.1/04/2016 was Rs.2,50,000. (Depreciation Rate 15%)

Compute his total taxable Business Income for the Assessment year 2017-18 and calculate Income-Tax on that Income. Deduction available under section 80-C from Total Gr Income are also to compute and show qualifying amount of deductions.

OR

Que-1 Given below is the Receipts and payment Account of Dr. Pratush Joshi for the year ended 31 March, 2017.

Debit		Receipts and Payments Account		Credit
Receipts	Amount Rs.	Payments	Amount Rs.	
To Balance B/F	7,20,000	By Rent of Clinic	3,60,000	
To Visit Fees	5,60,000	By Staff Salaries	4,00,000	
To Consultation Fees	3,20,000	By Rent & Taxes of Consulting Room	60,000	
To Sale of Medicine	1,80,000	By Electricity Exp.	30,000	
To Rent of Operation Theater	1,20,000	By Purchase of Medical Books.	50,000	
To Dividend	80,000	By Motor-Car Expenses.	1,50,000	
To Treasury Saving certi's Interest	20,000	By Purchase of Surgical Equipments.	90,000	
To Sale of Surgical Equipments.	80,000	By Audit Fee	20,000	
		By Dipawali Expenses	25,000	
		By Purchase of Medicines.	2,10,000	

		By Medical Association's Membership Fee.	6,000
		By Balance C/F.	6,79,000
	20,80,000		20,80,000

Additional Information:-

- (1) Rs.2,10,000 given by a patient in appreciation of best medical treatment to him, has not been recorded in the books of account.
- (2) $\frac{1}{3}$ of Motor-Car expenses is for Business purposes.
- (3) As per Income-Tax Act. depreciation of Rs.60,000 is allowable on Motor-Car, $\frac{1}{3}$ use of Motor-Car is for Business purpose.
- (4) Opening stock of medicines were Rs.80,000 and closing stock is Rs.1,60,000.
- (5) Depreciation at 25% is allowable on Surgical Equipments. The opening written Down Value of Surgical Equipments was Rs.2,40,000.
- (6) Staff Salary includes the salary Rs.70,000 of his wife. His wife is not qualified.

Compute taxable income from Business and profession for A.Y.2017-18. Also show Calculation of Income-Tax there on.

Que-2 Find out taxable income from Capital Gains for A.Y.2017-18 of Dr.Tushar Gohel from the details given below. Also show Calculation of Income-Tax there on. (20)

Index of Financial year 2016-17 is (1,125)

Sr. No.	Date of Purchase	Sales Price Rs.	Transfer Expenses	Purchase Price Rs.	Assets	Index
1	2	3	4	5	6	7
1.	1/01/1968	42,03,000	23,000	3,00,000	Residential House	100
2	1/06/2005	4,60,000	-	1,59,040	Share of R Ltd.	497
3	1/03/1994	2,52,800	4,000	73,200	Share of A Ltd.	244
4	1/09/1985	34,48,100	11,000	3,99,000	Jewellery	133
5	1/01/2016	-	-	7,65,000	Residential House (New)	-

He has sold old self occupied house and Jewellery on Dt.15/03/2017. On Dt.1/04/1981 the fair market values of sold self occupied house was Rs.3,00,000. shares of both the companies (sold on Dt.1/11/2016) were subject to securities Transaction Tax. (STT). Cost Inflation Index as on 1/04/1981 was 100.

OR

Que-2 From the details of Smt. Anupriya Bomani income for the year ending Dt.31/03/2017. Compute her taxable income under 'Capital Gain' for the A.Y.2017-18 and she also say to calculate Income-Tax there on.

1,100 shares of Eklavya Ltd. were sold on Dt.15/06/2016 at Rs.600 per share. For which brokerage at Rs.2.50 per share has been paid. The detail about the shares sold were as under.

- (1) Original 300 shares were purchased on Dt.15/01/1978 at Rs.20 per share.
- (2) Received 600 Bonus shares in proportion 1:2 on Dt.15/04/1980, from Eklavya Ltd.
- (3) The fair market value of shares on Dt.1/04/1981 was Rs.30 per share.
- (4) Received 450 bonus shares in proportion 2:1 on Dt.01/11/2015, from Eklavya Ltd.
- (5) Shares sold on Dt.15/06/2016 include 300 original shares, 600 bonus shares received first, and 200 bonus shares received at second allotment.

Sold out shares are not subject to securities Transaction Tax (STT). Index for 1981-82: 100 and 2016-17:1,125.

Que-3 (A) From the information given below, calculate the taxable income from other sources of Shri Mahakaleshwar Mantangi for A.Y.2017-18; and calculate Income-Tax there on.

(1)	Fee received as a Director.	Rs.2,00,000
(2)	Agriculture income from Land Situated at Bhutan.	Rs.2,50,000
(3)	Ground Rent.	Rs.80,000
(4)	Interest on Post Office Saving Deposit.	Rs.1,00,000
(5)	Rent received from Sub-tenant of house. (Paid Rs.1,20,000 rent to Land lord and paid expenses Rs.3,000 for rent collection)	Rs.2,70,000
(6)	Winning from Horse-Race (Net) (TDS:30%)	Rs.1,12,000
(7)	Rs.2,50,000; 9% Municipal Debentures (TDS:20%).	

Expenses were occurred Rs.1,000 as bank commission for collecting interest and Rs.2,500 for collecting amount of winning from Horse-Race.

Que-3 (B) Write Notes on: Process for Grossing-up of Income.

OR

Que-3 (A) From the information given below, calculate the taxable income from other sources of Shri Johari Windw for A.Y.2017-18, and calculate Income-Tax (If applicable him) there on.

- (1) Rs.4,00,000 10% Debenture of Krishna Ltd.
- (2) Rs.4,00,000 10% Debenture of Gopal Ltd. (T.D.S. :10%)
- (3) Rs.4,00,000 10% Tax-Free debenture of Mohan Ltd.
- (4) Rs.4,00,000 10% Tax-Free Debenture of Shyam Ltd. (T.D.S.:20%)
- (5) Interest on Tax Free Debenture Rs.30,000.
- (6) Interest on Tax-Free Debenture Rs.30,000 (T.D.S. : 20%)

He paid bank commission Rs.5,000 for collecting interest on tax-free debentures and Rs.7,000 for interest on loan taken for purchase of debentures.

Que-3 (B) Write notes on: A List of Fully Tax-Free Securities.

Que-4 Write short notes on: (Any Three)

- (1) Income-Tax Officer.
- (2) Appellate Tribunal.
- (3) Tax Deducted at Source. (T.D.S.)
- (4) Interest payable & Collectible.
- (5) Income-Tax Return. (I.T.R.)
- (6) Permanent Account Number. (PAN)

OR

Que-4 Write short notes on: (Any Three)

- (1) Role of Central Board of Direct Taxes. (C.B.D.T.)
- (2) Settlement Commission: Objectives and Powers.
- (3) Advance Payment of Income-Tax.
- (4) Commissioner of Income-Tax
- (5) Assessment and Self Assessment.
- (6) Organization of Indian Income-Tax Department.

647510

BCM4bec0510
B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April- 2018
BUSINESS COMMUNICATION - 2

Seat No: _____

Time: 2:30 Hours

Instructions:

Marks: 70

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

-
- Que.1 Write short notes on any two. (15)
- (A) Importance of upward communication.
  - (B) Horizontal Communication.
  - (C) Diagonal Communication.
  - (D) Vertical Communication.
- Que.2 Write short notes on any two. (15)
- (A) Video Conferencing.
  - (B) E-mail.
  - (C) Disadvantages of Fax.
  - (D) Cell phone.
- Que.3(A) Answer the following questions in detail. (Any One). (10)
- (1) Discuss in detail the key elements of a good presentation.
  - (2) What are the audio-visual tools for presentation? Explain in detail.
- Que.3(B) Answer the following questions in detail. (Any One). (10)
- (1) What is the importance of body language in interview? Explain in detail.
  - (2) Describe in detail the steps for the preparation of job interview.
- Que.4(A) Write an appropriate letter on following situation. (Any One) (10)
- (1) Draft a letter of complaint for the inferior quality of goods.
  - (2) Draft a suitable reply to a customer who has complained about defective goods supplied.
- Que.4(B) Write an appropriate letter on following situation. (Any One) (10)
- (1) Write a letter of reminder in the tone of courtesy and friendliness about the dues buyer has forgotten to pay.
  - (2) Write a letter of reminder to pay the dues within fortnight to avoid legal action.

*****

Time: 2:30 Hours

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

Marks: 70

પ્રશ્ન-૧ APM કંપની લિ. તા.૩૧-૩-૨૦૧૭ ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષની આગ અને દરિયાઈ વીમા વિભાગ અંગે નીચે (૨૦)
પ્રમાણે માહિતી રજૂ કરે છે.

વિગત	આગ વિભાગ રૂ.	દરિયાઈ વિભાગ રૂ.
ભાવિ જોખમ અનામત (તા.૩૧-૩-૨૦૧૬)	૭,૦૦,૦૦૦	૯,૦૦,૦૦૦
વર્ષ દરમ્યાન ચૂકવેલ દાવા	૪,૦૦,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦
<u>દાવા અંગે બાકી જવાબદારી :</u>		
તા.૩૧-૩-૨૦૧૬	૫૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦
તા.૩૧-૩-૨૦૧૭	૮૦,૦૦૦	૪૦,૦૦૦
મળેલ પ્રીમિયમ	૧૨,૦૦,૦૦૦	૮,૦૦,૦૦૦
સ્વીકારેલ પુન: વીમા પ્રીમિયમ	૧,૫૦,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦
આપેલ પુન: વીમા પ્રીમિયમ	૧,૦૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦
રિ-ઈન્સ્યુરન્સ વસૂલાત	૬૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦
વ્યાજ-ડિવિડન્ડ	૫૦,૦૦૦	૪૦,૦૦૦
વ્યાજ-ડિવિડન્ડ પર ટેક્ષ	૩૦%	૩૦%
અન્ય આવક	૨૦,૦૦૦	૨૫,૦૦૦
કમિશન	૭૦,૦૦૦	૬૫,૦૦૦
સ્વીકારેલ પુન:વીમા કમિશન	૩૦,૦૦૦	૨૦,૦૦૦
આપેલ પુન: વીમા કમિશન	૨૦,૦૦૦	૧૬,૦૦૦
અન્ય માહિતી :		

(૧) વધારાનું અનામત ભાવિ જોખમ અનામતનાં ૫૦% દર વર્ષે રાખવામાં આવે છે.

(૨) વહીવટી ખર્ચ રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ કાનૂની ખર્ચ રૂ. ૪૦,૦૦૦ બંને વિભાગ વચ્ચે મળેલ ચોખ્ખા પ્રીમિયમનાં આધારે ફાળવવાનું છે.

(૩) પ્રીમિયમનાં બાકી લેણાં નીચે પ્રમાણે છે.

	આગ રૂ.	દરિયાઈ રૂ.
તા.૩૧-૩-૧૬	૧,૫૦,૦૦૦	૪૦,૦૦૦
તા.૩૧-૩-૧૭	૧,૦૦,૦૦૦	૨૦,૦૦૦

બંને વિભાગનાં મહેસૂલી ખાતા તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૧ MDT વીમા કંપની લિ. ના આગ અને દરિયાઈ વિભાગની નીચેની માહિતી પરથી તા.૩૧-૩-૨૦૧૭ના રોજ (૨૦)
પૂરા થતાં વર્ષનાં મહેસૂલી ખાતા તૈયાર કરો.

વિગત	આગ વિભાગ રૂ.	દરિયાઈ વિભાગ રૂ.
ચૂકવેલ દાવા	૪,૯૫,૦૦૦	૬,૧૮,૭૫૦
મળેલ પ્રીમિયમ	૭,૪૨,૫૦૦	૯,૯૦,૦૦૦
<u>દાવા અંગે જવાબદારી</u>		
તા.૩૧-૩-૧૬	૨૨,૫૦૦	૪૫,૦૦૦
તા.૩૧-૩-૧૭	૧૩,૫૦૦	૪૦,૫૦૦
ભાવી જોખમનું અનામત (તા.૩૧-૩-૨૦૧૬)	૩,૩૭,૫૦૦	૭,૨૦,૦૦૦
સ્વીકારેલ પુન: વીમા પ્રીમિયમ	૧૮,૦૦૦	૨૨,૫૦૦
આપેલ પુન: વીમા પ્રીમિયમ	૧૮,૦૦૦	૨૦,૨૫૦
સ્વીકારેલ પુન: વીમા ના દાવા	૧૧,૨૫૦	૧૫,૭૫૦
આપેલ પુન: વીમા ના દાવા	૬,૭૫૦	૪,૫૦૦

સીધા ધંધાનું કમિશન
સ્વીકારેલ પુનઃ વીમાનું કમિશન
આપેલ પુનઃ વીમાનું કમિશન
વધારાની માસિતી:

૨૭,૦૦૦
૯૦૦
૬૭૫

૩૧,૫૦૦
૧,૩૫૦
૧,૧૨૫

- (૧) દાવાને લગતો વહીવટી ખર્ચ (કુલ ખર્ચ ના ૧૦% લેખે) રૂ. ૩૧૫૦ છે.
(૨) વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ કુલ રૂ. ૩૩૭૫૦ છે અને તેના પર આવકવેરો રૂ. ૬૭૫૦ છે.
(૩) વહીવટી ખર્ચો બંને વિભાગ વચ્ચે સીધા વેપાર ધંધા અંગે મળેલ પ્રીમિયમના પ્રમાણમાં કાળવૌ.
(૪) ભાવિ જોગવાઈ અનામત આચાર સંસિતા મુજબ રાખવાનું છે.
(૫) વ્યાજ અને ડિવિડન્ડની ચોખ્ખી આવક બંને વિભાગ વચ્ચે વહીવટી ખર્ચ ના કાળવહીના આધાર મુજબના પ્રમાણમાં કાળવવાની છે.

પ્રશ્ન-૨ શ્રી નિરવે તા. ૩૧-૩-૨૦૧૭ ના રોજ નાદારીની અરજી કરી ત્યારે તેની સ્થિતિ નીચે મુજબ હતી.

(૧) મિલકતો:	ચોપડે કિંમત રૂ.	ઉપજવા યોગ્ય કિંમત રૂ.
મિલકતનું નામ	૧,૫૦,૦૦૦	૭૦,૦૦૦
મકાન	૮૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦
મશીનરી	૪૦,૦૦૦	૩૦,૦૦૦
સ્ટોક	૫૦,૦૦૦	૩૦,૦૦૦
દેવાદારો	૮,૦૦૦	૮,૦૦૦
લેણીહુંડી	૧૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
રોકડ/બેંક	૮૦,૦૦૦	૨૦,૦૦૦
અન્ય	રૂ.	
(૨) લેણદારો:	૨,૦૦,૦૦૦	
બિનસલામત લેણદારો	૧૦,૦૦૦	
પસંદગીના લેણદારો	૩૦,૦૦૦	
મકાન પર પ્રથમ ગીરો લોન	૭૦,૦૦૦	
મકાન પર બીજી ગીરો લોન		
(૩) ત્રણ વર્ષ પહેલા નિરવે રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ ની મૂડી થી ધંધો શરૂ કર્યો હતો. આ મૂડી પર વાર્ષિક ૧૦% લેખે વ્યાજ ગણવામાં આવે છે. પ્રથમ બે વર્ષ નો કુલ નફો રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ છે. જ્યારે ત્રીજા વર્ષની ખોટ રૂ. ૬૦,૦૦૦ છે. તેનો કુલ ઉપાડ રૂ. ૬૨,૦૦૦ છે.		
(૪) વટાવેલી હુંડી રૂ. ૧૦૦૦૦ છે. જેમાંથી રૂ. ૨,૦૦૦ ની હુંડી નકારાશે.		
(૫) રિસીવરનો ખર્ચ અને મહેનતાણું રૂ. ૫,૦૦૦ છે.		
(૬) બિનસલામત લેણદારોમાં નાદારની પત્નીની લોન રૂ. ૧૦,૦૦૦ સમાયેલ છે. ૮૦% રકમ તેણે સ્ત્રીધનમાંથી આપેલ છે.		
(૭) શ્રી નિરવે તા. ૧-૧-૨૦૧૬ ના રોજ પોતાના મિત્રને રૂ. ૫૦,૦૦૦ ની કિંમતનું ધંધાનું ફર્નિચર બક્ષિસ આપેલ છે. તા. ૩૧-૩-૨૦૧૭ ના રોજ તેની કિંમત રૂ. ૨૦,૦૦૦ છે. ઉપરની વિગતો પરથી શ્રી નિરવનું સ્થિતિદર્શક નિવેદન તથા તૂટ ખાતું તૈયાર કરો.		

અથવા

પ્રશ્ન-૨ શ્રી આલ્યા માલ્યા ની ધંધાની નીચેની વિગતો પરથી તા. ૩૧-૧૨-૧૭ ના રોજ નું સ્થિતિદર્શક નિવેદન તથા તૂટ ખાતું તૈયાર કરો.

વિગત	ચોપડે દર્શાવેલ કિંમત રૂ.	ઉપજવા ધારેલ રૂ.
બિનસલામત લેણદારો	૮૧,૦૦૦	-
પસંદગીના લેણદારો	૮,૦૦૦	-
પ્રથમ ગીરો હકક ધરાવતા લેણદારો	૪૫,૦૦૦	-
બીજો ગીરો હકક ધરાવતા લેણદારો	૧૩,૫૦૦	-
પરચુરણ મિલકતો	૮૦,૦૦૦	૪૫,૪૫૦
મકાન (ગીરો લેણદારોને)	૬૭,૫૦૦	૫૦,૮૫૦

શ્રી આલ્યા માલ્યાએ તા. ૧-૧-૨૦૧૫ ના રોજ ધંધો શરૂ કર્યો હતો. ત્રણ વર્ષ દરમ્યાન તેણે ઉપાડ પેટે રૂ. ૩૭૬૦૦ ઉપાડયા હતા અને વેપારમાં નુકસાન રૂ. ૬૩૦૦૦ થયું હતું. આ ત્રણ વર્ષમાં તેણે સફાઈમાં રૂ. ૨૭૦૦ ગુમાવ્યા હતા. તેની પાસે અંગત બેંક ડિપોઝીટ રૂ. ૪૫૦૦ છે. રિસીવર નું ખર્ચ રૂ. ૪૫૦ થશે.

Que.1 APM company Ltd. presents the following details regarding Fire and Marine Insurance departments for the year ending 31-3-2017

Details	Fire	Marine
Reserve for unexpected Risk as on 31-3-16	700000	900000
Claims paid during the year	400000	300000
<u>Liabilities for outstanding claims as on :</u>		
31-3-2016	50000	60000
31-3-2017	80000	40000
Premium Received	1200000	800000
Premium on Re-insurance accepted	150000	100000
Premium on Re-insurance paid	100000	80000
Re-insurance Recoveries	60000	50000
Interest and Dividend	50000	40000
Taxes on interest and dividend	30%	30%
Other Income	20000	25000
Commission	70000	65000
Commission on Re-insurance accepted	30000	20000
Commission on Re-insurance paid	20000	16000

Other details :

- (1) Every year additional reserve is to be maintained 50% of reserve for unexpired risk.
- (2) Administrative Expenses of Rs.100000 and legal expenses of Rs.40000 are to be distributed between the Fire and Marine departments in the proportion of net premium received.
- (3) Premium outstanding

As on :	Fire	Marine
31-3-2016	150000	400000
31-3-2017	100000	200000

Prepare the revenue accounts of both the departments.

OR

Que.1 The following information is given from MDT Insurance Company Ltd. for its fire and marine business on dated 31-3-2017. Prepare revenue accounts for both Marine and Fire business.

Particulars	Fire Rs.	Marine Rs.
Claims paid	495000	618750
Premium received	742500	990000
<u>Outstanding claims :</u>		
Dt. 31-3-16	22500	45000
Dt. 31-3-17	13500	40500
Reserve for unexpired risk (31-3-16)	337500	720000
Premium for re-insurance accepted	18000	22500
Premium for re-insurance given	18000	20250
Claims for re-insurance accepted	11250	15750
Claims for re-insurance given	6750	4500
Commission for direct business	27000	31500
Commission for re-insurance accepted	900	1350
Commission for re-insurance given	675	1125

Other information :

- (1) Additional expenses regarding claims (10% of total expenses) Rs.3150
- (2) Total interest and dividend is Rs.33750 and income tax on it is Rs.6750
- (3) Administrative Expenses are to be allotted to both Fire and Marine departments in the proportion of premium received.
- (4) Reserve for unexpired risk is to be provided according to the code of conduct.
- (5) The net income of interest and dividend is to be allocated to both the departments in the ratio of allocation of administrative expenses.

Que.2 When Nirav filed his insolvency petition on dt. 31-3-2017 his statement of affairs shows the following details (20)

(1) Assets :

Name of Asset	Book Value(Rs.)	Estimated to realise(Rs.)
Building	1,50,000	70,000
Machinery	80,000	50,000
Stock	40,000	30,000
Debtors	50,000	30,000
Bills receivables	8,000	8,000
Cash & Bank	10,000	10,000
Others	80,000	20,000

(2) Creditors :

Unsecured creditors	2,00,000
Preferential creditors	10,000
Loan on Building	
- First Mortgage	30,000
- Second Mortgage	70,000

- (3) Nirav started his business before three years with the capital of Rs.100000. 10% of interest is considered on the capital. Total profit for the first two years is Rs.1,00,000 and loss for the third year is Rs.60000 and personal withdrawal Rs. 62,000.
- (4) Bills receivable discounted by him are Rs.10,000 of which Rs.2,000 are likely to rank for payment.
- (5) Wages and expenses of the receiver is Rs.5,000
- (6) The loan of insolvent's wife is Rs.10,000 which is included in unsecured creditors. 80% of her loan amount is given from STREEDHAN
- (7) Nirav has given the furniture of his business of Rs.50,000 to his friend on Dt.1-1-2016 as a gift. The value of the furniture as on Dt.31-3-2017 is Rs.20,000. Prepare the statement of affairs and deficiency account from the above details

OR

Que-2	From the following details as on 31-12-2017 of Alyamalya's business, prepare the statement of affairs and deficiency account.			(20)
	Details	Book Value Rs.	Expected to realise Rs.	
	unsecured creditors	81,000	-	
	preferential creditors	9,000	-	
	Creditors having:			
	-First Mortgage	45,000	-	
	-Second Mortgage	13,500	-	
	Misc. properties	90,000	45,450	
	Building (mortgaged)	67,500	50,850	

Alyamalya had started his business on 1-1-2015. During three years the amount of his personal withdrawal was Rs.37,600. The Loss of business was Rs.63,000. During these three years, he had lost Rs.2,700 in speculation. He has Rs.4500 as his personal bank balance deposit. The expenses of the receiver is Rs.450.

Que-3 Fire took place in the godown of Badnasib on Dt.15-3-2010. The stock except Rs.5760 was destroyed in fire. From the following details prepare the fire claim statement.

Particulars	2007 Rs.	2008 Rs.	2009 Rs.	15-3-2010 Rs.
Purchase	1,73,440	1,79,200	2,06,800	89,600
Sales	2,56,000	2,40,000	2,88,000	96,000
Labour Exp.	38,400	16,000	20,800	9,600
Depreciation	12,800	12,800	11,200	3,200
Opening stock	88,000	70,400	52,800	17,600
Stock is valued at 10% more.				

OR

Que-3 Fire took place in the godown of Unlucky on 31-5-2017. There are some following details from his book.

Opening stock	Rs. 90,000
Purchase (1-1-16 to 31-12-16)	4,24,000
Sales (1-1-16 to 31-12-16)	5,00,000
Closing stock	1,32,000

One the Dt.1-1-16 opening stock was valued 10% less of the cost. and closing stock of the same year was valued 10% more.

After the audit of 2016, it came to know that the machinery purchased for the office of Rs.4,000 was added to the purchase.

The details from the date 1-1-17 to 31-5-17 are given below.

	Rs.
Purchases	3,00,000
Sales (Except goods on sale or Return)	4,00,000

From January to May 2017, Goods on sale or return of the price Rs.40,000 was sent to the customers. They agreed to purchase half of it.

The Value of scrap is Rs.10,000 prepare the statement showing fire claim.

Que-4 Fire took place in Anushka stores on Dt.1-4-97. From the following details prepare the statement of loss of profit to be presented to insurance company Indemnity period is three months.

(1) Amount of insurance policy.	Rs.1,04,850
(2) Financial year ends on 31 st December.	
(3) Sale from Dt.1-4-97 to 30-6-97	Rs.1,07,250
(4) Profit for the year ending on 31-12-96 is	Rs.50,000
(5) Sale from Dt.1-7-96 to Dt.31-3-97	Rs.3,00,000
(6) Sale from Dt.1-4-96 to 31-4-97	Rs.5,24,250
(7) Fixed Expenses for the year ending on 31-12-96 is	Rs.67,000
(8) Sale for the year ending on Dt.31-12-96 is	Rs.11,70,000

OR

Que-4 Virat has taken the policy of loss of profit of Rs.1,03,600 with indemnity period of 4 months. His financial year ends on 31st December. (15)
 From the following details, prepare the statement of loss of profit to be presented to insurance company.

- (1) Date of fire caught Dt.1-5-1997.
- (2) Net Profit of the last Financial year was Rs.70,000 and Fixed expenses Rs.1,50,000
- (3) The figures of sale for four months period. ending on 31th April, 31st August and 31st December are as under.

Year	Jan. to April Rs.	May to August Rs.	Sept. to December Rs.
1996	3,75,000	4,50,000	1,75,000
1997	3,00,000	75,000	-

- (4) There will be decrease in sales by 20% in 1997 as against 1996. The rate of profit will be decreased by 2% in 1997 as against 1996.

*****